

Skadeforebyggende forum

STRATEGI 2011–2015

KUNNSKAP • KOORDINERING • KLOKSKAP

DET

ER ET

POTENSIAL

PÅ FLERE OMRÅDER

FOR Å

FOREBYGGE MER

OG REPARERE

MINDRE

Skadeforebyggende
forum

Innledning

Denne strategien er grunnlaget for vårt bidrag til å styrke det skadeforebyggende arbeidet i Norge.

Skadeforebyggende forum er den sentrale møteplass for å diskutere og påvirke forebygging av skader og ulykker i Norge – et bindeledd mellom offentlig, privat og frivillig sektor.

Vi har som ambisjon å forsterke denne posisjonen, og styrke forumets stilling som en tverrfaglig pådriver for utviklingen av skadeforebygging i hele det norske samfunnet.

Strategien staker ut en hovedkurs for oss selv, og er samtidig en invitasjon til andre om å slutte seg til arbeidet – innenfor eller rundt forumet.

Strategien bygger på tre k'er:

KUNNSKAP • KOORDINERING • KLOKSKAP

• Forumet skal bidra til å samle, formidle og styrke **kunnskap** om skadeforebygging

• Forumet skal bidra til **koordinering** mellom aktører og initiativ – på tvers av fag og sektorer

• Forumet skal få fram at forebygging er fornuftig – at det er **klokskap** satt i system

Status, samfunnsoppgaven og utfordringen

Det er en *samfunnsutfordring* å styrke skadeforebyggingen – å redusere omfang av personskader, minske lidelsene for den enkelte og belastningene på samfunnet. Skadeforebyggende forum vil bidra i arbeidet.

ULYKKER HAR EN HØY KOSTNAD

Hver dag trenger om lag 1.300 personer i Norge legehjelp på grunn av ulykkesskader, i alt ca 500.000 hvert år. Av disse får 36.000 varige mén, 1.900 dør. Det rapporteres at hver 10. sykehusseng til enhver tid er belagt av pasienter med en skadediagnose. Ulykker er den vanligste dødsårsaken for personer under 45 år.

Om hver tiende skade hadde vært forebygget, hadde samfunnet spart mer enn 17 milliarder kroner årlig. Ulykkersskader er en stor utfordring for folkehelsen.

FOREBYGGING HAR ET STORT POTENSIAL

Potensialet for forbedret forebygging er stort. Mulighetene for gevinster er like store. Skader og ulykker betyr lidelse og tap for den enkelte, tapt produksjon og økte helsekostnader for samfunnet.

Det er en **samfunnsoppgave** å redusere antallet skader og ulykker, og de samlede kostnadene knyttet til ulykker som medfører personskader i det norske samfunnet.

Det er en **samfunnsutfordring** å sikre bedre kunnskap om skadebildet, årsakssammenheng og effektive forebyggingsmetoder – og å utvikle en bedre organisering av tverrsektoriell innsats.

Det er en samfunnsoppgave å forebygge personskader. Skadeforebygging er KLOK politikk.

SKADEFORBYGGENDE FORUM

Vår hovedoppgave er å spre kunnskap om forebygging og synliggjøre konsekvensene av skader og ulykker i et samfunnsperspektiv.

Vi har en unik stilling som en anerkjent brobygger mellom offentlig, privat og frivillig sektor, og som en tverrfaglig pådriver for forebygging i alle sammenhenger.

Virksomheten bygger på mer enn 25 års erfaring med samarbeidsprosjekter på lokalt, nasjonalt og internasjonalt nivå. Det er et verdifullt grunnlag for det videre arbeidet. Det gir oss et fortrinn i utvikling av nye tiltak på tvers av tradisjonelle skillelinjer.

Visjon:

Et samfunn som legger til rette for sikkerhet og trygghet – for alle innbyggere.

Målsetting:

Samlet for et aktivt og sikrere Norge.

Virksomhetsidé:

Å fremme det skadeforebyggende arbeidet innenfor alle sektorer i samfunnet gjennom å arrangere møteplasser for offentlig, privat og frivillig sektor, og initiere og utvikle tverrsektorielle samarbeidsprosjekter.

Verdier:

Tverrfaglig, samhandlende og samfunnsnyttig.

Utfordring:

Å styrke nettverket og rollen som pådriver for å få økt fokus på skader og ulykker, og styrke mulighetene for forebygging.

Skadeforebyggende forum setter KLOKSKAP i system.

Samfunnsansvar og ambisjon

Skadeforebyggende forum påtar seg et *samfunnsansvar*: Å bidra til skadeforebygging gjennom tverrfaglig nettverksbygging og sektorovergripende koordinering.

FOREBYGGING – ET NASJONALT ANSVAR

Forebygging har lenge vært en bærebjelke i norsk helsepolitikk. Fysisk aktivitet, ernæring og mental helse er områder som har fått stor oppmerksomhet. Skadeforebygging må bli et like tydelig og prioritert satsingsområde.

FOREBYGGING – TRE GODE GRUNNER

Det høye antallet skadde og døde

Personskader som følge av ulykker er nesten i samme størrelsesorden som kreft, målt i tapte leveår. Vi mener at det høye antallet skadde og døde i ulykkesskader betinger økt samfunnsinnsats.

De høye samfunnskostnadene

Skader og ulykker koster samfunnet mer enn 167 milliarder pr år, viser tall fra Transportøkonomisk institutt. Vi etterlyser økonomiske insitamenter som stimulerer skadeforebygging.

Skadeforebygging gir hurtige, målbare resultater

Forebygging av ulykker er et takknemlig område for å synliggjøre at innsats nytter. Det finnes mange eksempler, nasjonalt og internasjonalt, som dokumenterer betydningen av forebygging. Vi arbeider for at skadeforebygging skal være en åpenbar og integrert del av all samfunnsplanlegging.

Prioritering og koordinering gir en tryggere hverdag – det er KLOK politikk.

FORUMETS ROLLE OG AMBISJONER

For å få økt gjennomslag vil vi styrke og utvikle vår rolle som brobygger, pådriver og påvirker.

BROBYGGER

Vi vil utvikle vår rolle som sektorovergripende brobygger og koordinator, gjennom å trekke flere aktører med i arbeidet. Vi skal knytte ulike fag sammen for å fremme og utvikle en helhetlig tilnærming til skadeforebygging.

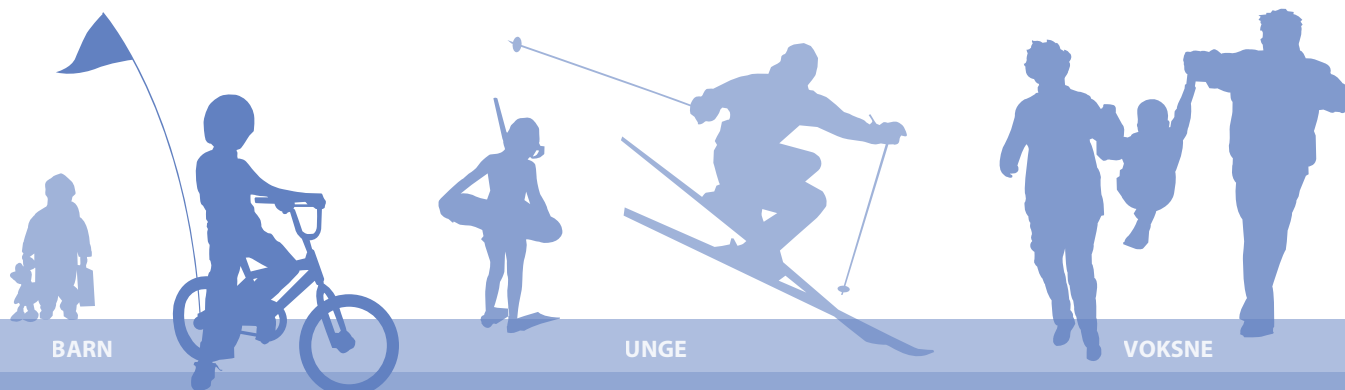
Pådriver

Vi vil være en konstruktiv pådriver for forebygging i det norske samfunn, gjennom å samle aktører, sammenstille og systematisere erfaring og kunnskap, formulere de gode argumenter og stimulere til tiltak.

Påvirker

Vi vil spisse vår evne til å påvirke den politiske agendaen gjennom å samle fagkompetanse i råd og utvalg, og invitere til aktivt nettverksarbeid, deltakelse og debatt.

Med KUNNSKAP, KOORDINERING og KLOKSKAP kan vi redusere antall skader og ulykker.

Livsløpsperspektivet i skadeforebygging

Livsløpsperspektiv og helhetlig tilnærming

Skadeforebyggende forum legger et *livsløpsperspektiv* til grunn, der vi ser på rammevilkår, utfordringer og muligheter knyttet til ulike aldersgrupper og situasjoner.

FOREBYGGING I LIVSLØPSPERSPEKTIV

Skadeforebyggende forum arbeider ut fra en livsløpstilnærming: Risiko finnes og skader inntreffer i alle livsfaser og situasjoner, men i stor grad ut fra kjente mønstre. Basert på kunnskap og erfaring, kan tiltak målrettes mot grupper, miljøer og situasjoner.

HMS-TILNÆRMING

Skadeforebygging i hele livsløpet innebærer en HMS-tilnærming overført også til områder som i dag ikke er tilstrekkelig ivaretatt, herunder hjem- og fritidsarenaen. Sikkerheten må styrkes i alle livets faser, tilpasset den enkelte aldersgruppes situasjon.

KOMPETANSE OG ERFARING

Vi vil bidra til å spre informasjon om modeller og metoder som vi vet fungerer. Forumet har kontakt med myndigheter, nettverk og kompetansemiljøer nasjonalt og internasjonalt, som kan bidra i arbeidet.

Vi vet f.eks. at politisk støtte, organisering på tvers av fag- og sektorer og forankring i plandokument er gode forutsetninger for å lykkes i det forebyggende arbeidet.

KOORDINERT innsats gir uttelling.

VÅR VIRKSOMHET

Med vår bredt sammensatte medlemsbase og 25 års erfaring har vi utviklet en unik kunnskap og kompetanse. Vi kan skadeforebygging. I prosjekter og tiltak setter vi klokskap i system – for et tryggere samfunn

HELHETLIG TILNÆRMING

Skadeforebygging med en helhetlig tilnærming må skje på flere områder – samtidig og samordnet. Best resultat får vi gjennom å kombinere holdningsendrende, atferdsendrende og strukturelle tiltak.

Vi tar utgangspunkt i et livsløpsperspektiv for å fremme en helhetlig prosess. Kanaler, arenaer og metoder kan velges ut fra temaer og generasjonsfokus. Prosjekter og tiltak vil kunne gå på tvers av disse temaer, og binde dem sammen.

TRYGGE LOKALSAMFUNN

Trygge lokalsamfunn er en velprøvd metode og et operativt konsept for forebygging der den er som mest effektiv – i lokalmiljøet. Arbeidet tar utgangspunkt i lokale utfordringer og forutsetninger. Vi vil utfordre myndighetene nasjonalt, regionalt og lokalt til aktivt å støtte opp rundt initiativet og trekke offentlig, privat og frivillig sektor med i arbeidet for å få flere trygge lokalsamfunn.

Vi bygger vår innsats på KUNNSKAP og erfaring.

Strategi og gjennomføring

Skadeforebyggende forum har en *samfunnsrolle*: Å samle kunnskap og dele erfaring, samordne initiativ og engasjement for skadeforebygging – nasjonalt og lokalt.

NASJONALE MÅL

Regjeringen la i 2009 fram en tverrdepartemental strategi for skadeforebygging: "ULYKKER I NORGE – Nasjonal strategi for forebygging av ulykker som medfører personskade 2009–2014". Skadeforebyggende forum deltok i utformingen av strategien, og er medspiller i oppfølgingen.

Strategien har to hovedmål:

- At en i løpet av 2014 skal være i stand til å tallfeste nasjonale mål for reduksjon av ulykker som medfører personskader, totalt og for aktuelle sektorer
- At det tverrsektorielle arbeidet med forebygging av ulykker forbedres

I strategien omtales Skadeforebyggende forum som "et nasjonalt kunnskaps-, samarbeids- og formidlingsforum". Det vises til forumets spesielle rolle som brobygger og møtested for tverrsektorielt samarbeid. Våre nettverk og fagråd omtales som møtesteder der ulike fagsektorer kan bidra for å fremme samarbeidet mellom det frivillige, offentlige og næringslivet.

SAMORDNING OG SAMARBEID

For å oppnå de mål som er satt i den nasjonale strategien kreves en organisert og koordinert innsats.

- Forebyggingen må ha en klarere og mer dedikert nasjonal organisering, med ett definert felles møtepunkt med klart mandat – et nasjonalt råd
- Effektiv skadeforebygging må bygge på kunnskap og skadedata. Erfaringer og data må systematiseres og tilgjengeliggjøres
- Innsats må skje på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå, og gjennomføring samordnes for størst mulig effekt
- Forebyggingen må skje tverrsektorielt, med tett samarbeid mellom offentlig, privat og frivillig sektor

Skadeforebyggende forum bidrar til **KOORDINERING** og samarbeid.

VÅRE PRIORITERINGER

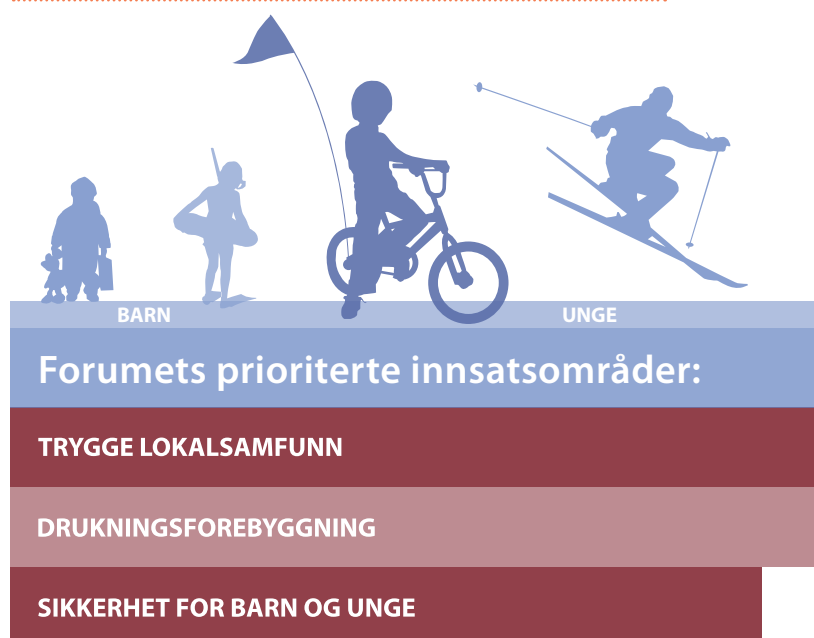
Som brobygger, pådriver og påvirker skal vi initiere tiltak og inspirere til felles innsats. Vi vil være fleksible, fokuserte – og parate når nye problemstillinger dukker opp.

I strategiperioden skal vi arbeide for å få flere med på laget, for å få økt gjennomslag for forebygging av skader og ulykker.

VI VIL:

- Spre kunnskap om viktigheten av forebygging, og synliggjøre konsekvensene av skader og ulykker i et samfunnsperspektiv
- Invitere nye grupper til aktivt samarbeid
- Initiere og delta i relevante prosjekter og nettverk for å løfte problemstillinger og utvikle kunnskap
- Sammen med sentrale myndigheter trappe opp arbeidet med Trygge lokalsamfunn og bruke modellen som basis for lokalt skadeforebyggende arbeid
- Utvikle forumets rolle som pådriver, og motivere til innsats, aktiviteter og forskning
- Være en aktiv og tydelig bidragsyter i gjennomføringen av den nasjonale strategien

Skadeforebyggende forum vil opprettholde **helhetsperspektivet** i rollen som **KOORDINATOR**.

Verdiskaping og styring

Skadeforebyggende forum er en samfunnsaktør som skaper samfunnsverdi gjennom å redusere antall skader og ulykker.

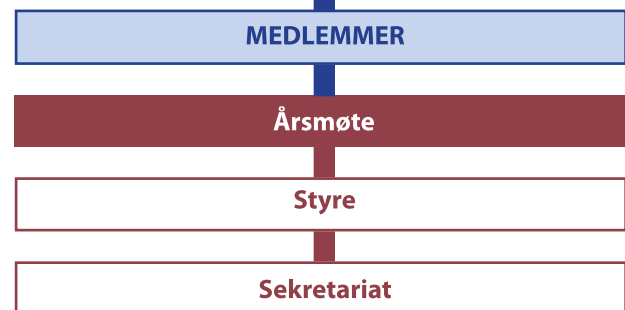
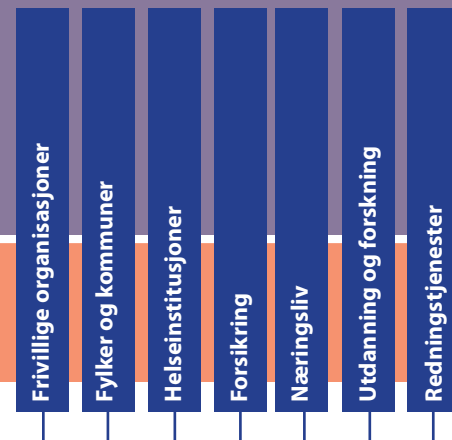
STYRINGSKONSTRUKSJON

Strategien er utarbeidet og vedtatt av styret. Supplert med andre plandokument er den retningsgivende for virksomheten. I forhold til Trygge lokalsamfunn har forumet et oppdrag fra norske myndigheter. Samtidig forholder forumet seg aktivt til det uavhengige Nasjonalt råd for trygge lokalsamfunn (NRTL).

RAPPORTERING

Styret utarbeider, i tillegg til den formelle årsberetningen, en årsrapport med overordnet informasjon til medlemmer, samarbeidspartnere og andre interesserte. Årsrapporten dokumenterer innsatsen sett i forhold til de strategiske prioriteringene, og setter samtidig forumets innsats inn i et større samfunnsmessig hele. Forumet er opptatt av å dokumentere den sammensatte og samlede samfunnsverdien ved skadeforebygging, herunder verdien av den rolle og den innsats forumet selv bidrar til.

Fortløpende orientering om virksomheten gis bl. a. gjennom nyhetsbrev og nettstedet www.skafor.org

STYRINGSSTRUKTUR

Medlemmene – landsdekkende organisasjoner, kommuner og fylker, helse-, utdannings- og forskningsinstitusjoner, og andre bedrifter – danner basis i virksomheten.

Årsmøtet er Skadeforebyggende forums øverste organ, der alle medlemmer har møterett. Årsmøtet velger styre, godkjenner årsberetning, regnskap og budsjett. Styret er ansvarlig for virksomheten, og utarbeider og vedtar strategi og planverk. Styrets seks medlemmer og tre varamedlemmer skal speile medlemsmassen med frivillige organisasjoner, næringsliv og offentlige myndigheter. Sekretariatet, under ledelse av daglig leder, forestår den daglige drift og holder kontakten med medlemmer, samarbeidspartnere, nasjonale og internasjonale nettverk og samarbeidsprosjekter.

VOKSNE

ELDRE

ELDRES SIKKERHET

**Skadeforebyggende
forum**

Skadeforebyggende forum

Postboks 2473 Solli
0202 Oslo

Telefon 23 28 42 00

“Våre muligheter for å forebygge ulykker er gode hvis det legges til rette for det.”

(“Ulykker i Norge”, 2009)

Skadeforebyggende forum er

- et uavhengig nasjonalt kontakt- og samarbeidsorgan; den sentrale møteplass for utvikling av skadeforebyggende arbeid
- et virkemiddel i arbeidet med nasjonal skadeforebygging og en bidragsyter i arbeidet med å redusere risiko for alvorlige skader og ulykker som medfører personskader
- sekretariat for arbeidet med Trygge lokalsamfunn, og den eneste godkjenninginstans i Norge

Trygge lokalsamfunn er

- en norsk modell for lokalt skadeforebyggende arbeid med utgangspunkt i internasjonal metodikk
- et sett praktiske tiltak der folk lever, virker og bor; et nettverk som samler aktører fra offentlig, privat og frivillig sektor
- en tilnærming til folkehelsearbeid i nærmiljøet, basert på offentlig, privat og frivillig sektor, anbefalt av norske myndigheter

For mer informasjon: www.skafor.org